

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2019. gada 13. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Direktīva 2006/112/EK – 9. un 10. pants – Nodokļa maksātājs – Saimnieciska darbība, kas tiek veikta “patstāvīgi” – Jēdziens – Fonda uzraudzības padomes locekļa darbība

Lietā C-420/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboshas apelācijas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 21. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 26. jūnijā, tiesvedībā

IO

pret

Inspecteur van de rijksbelastingdienst,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Vajda [*C. Vajda*], P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*] un A. Kumins [*A. Kumin*] (referents),

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- IO vārdā – *J. L. Delleman*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *J. M. Hoogveld*, pārstāvji,
- Zviedrijas valdības vārdā – *A. Falk*, *C. Meyer-Seitz*, *H. Shev*, *J. Lundberg* un *H. Eklinder*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *J. Jokubauskaitė* un *P. Vanden Heede*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “PVN direktīva”) 9. un 10. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp IO un *Inspecteur van de rijksbelastingdienst* (Nodokļu administrācijas inspektors, Nīderlande) jautājumā par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) piemērošanu attiecīgajai personai par darbību fonda uzraudzības padomes locekļa amatā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Atbilstoši PVN direktīvas 9. panta 1. punktam:

“Nodokļa maksātājs” ir jebkura persona, kas patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs darbības mērķa vai rezultāta.

Jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbību, tostarp kalnrūpniecību, lauksaimniecisku darbību un brīvo profesiju darbību, uzskata par “saimniecisku darbību”. Materiāla vai nemateriāla īpašuma izmantošana ar nolūku gūt no tā ilglaicīgus ienākumus jo īpaši ir uzskatāma par saimniecisku darbību.”

- 4 Šīs pašas direktīvas 10. pantā ir paredzēts:

“Šīs direktīvas 9. panta 1. punktā paredzētais nosacījums, ka saimniecisku darbību veic “patstāvīgi”, atbrīvo no PVN nodarbinātas un citas personas, ciktāl tās ar darba devēju saista darba līgums vai jebkādas citas juridiskas saites, kas rada darba devēja un darba ņēmēja tiesiskās attiecības saistībā ar darba apstākļiem, atalgojumu un darba devēja atbildību.”

Nīderlandes tiesības

- 5 *Wet op de omzetbelasting 1968* (1968. gada Likums par apgrozījuma nodokli) 7. pantā ir paredzēts:

“1. Komersants ir ikviena persona, kas patstāvīgi veic komercdarbību.

2. Šajā likumā ar komercdarbību saprot arī:

a) profesionālo darbību;

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 6 IO ir tāda fonda uzraudzības padomes loceklis, kura galvenā darbība ir ilgstoši nodrošināt mājokli personām, kurām tas ir nepieciešams.

- 7 Šī fonda statūtos ir paredzēts, ka uzraudzības padomē ir vismaz pieci locekļi un ne vairāk kā desmit locekļi, kurus ieceļ uz četrus gadu pilnvaru laiku. Personai, kurai ir noslēgts darba līgums ar fondu, nevar būt šāds pilnvarojums. Minētās uzraudzības padomes locekļus var atstādināt vai atsaukt par nolaidību viņu pienākumu pildīšanas laikā vai citu nopietnu iemeslu dēļ tikai ar tās pašas uzraudzības padomes lēmumu, kas pieņemts ar trīs ceturtdaļu balsu vairākumu un pārstāv vismaz trīs ceturtdaļas no tās locekļiem, izņemot locekli vai locekļus, par kuriem tiek lemts.
- 8 Šā fonda uzraudzības padomes pilnvaras jo īpaši ietver vadības struktūras locekļu iecelšanu, atstādināšanu un atsaukšanu no amata, kā arī viņu darba apstākļu noteikšanu, šīs struktūras lēmumu izpildes apturēšanu, konsultāciju sniegšanu šai struktūrai, gada pārskatu sastādīšanu, uzraudzības padomes locekļu iecelšanu, atstādināšanu un atsaukšanu no amata un pēdējo minēto locekļu fiksēta atalgojuma noteikšanu.
- 9 Lai gan šo fondu tiesā un ārpus tiesas pārstāv tā vadības struktūra, tā pārstāvību interešu konflikta gadījumā starp vadības struktūru vai vienu no tās locekļiem un šo fondu nodrošina kopīgi uzraudzības padomes priekšsēdētājs un viens vai vairāki no tās locekļiem. Turklāt, ja nav neviena no vadības struktūras locekļiem, šī fonda vadību līdz jaunajai vadības struktūras iecelšanai nodrošina uzraudzības padome.
- 10 Kas attiecas uz minētās uzraudzības padomes uzdevumiem, fonda statūtu 18. pantā ir noteikts:
- “1. Uzraudzības padomes uzdevums ir kontrolēt vadības struktūras stratēģiju un darījumu vispārējo norisi fondā un ar to saistīto komercdarbību. Uzraudzības padomes locekļi veic savus uzdevumus bez pilnvarojuma no personas, kas tos iecēlusi, un neatkarīgi no īpašajām viņu esošajām interesēm komercdarbībā. Tie sniedz padomus vadības struktūrai. Savu uzdevumu izpildē uzraudzības padomes locekļi koncentrējas uz fonda un ar to saistītās komercdarbības interesēm.
2. Uzraudzības padomei nav jāattaisnojas par savām darbībām vadības struktūrai.
3. Uzraudzības padome sniedz ārējo atskaiti par savām darbībām, ikgada ziņojumā ietverot darbības ziņojumu.
4. Uzraudzības padome nosaka savu darba kārtību reglamentā, kas nevar ietvert tiesību aktiem vai šiem statūtiem pretējus noteikumus.”
- 11 Par savu darbību attiecīgā fonda uzraudzības padomes locekļa statusā IO saņem bruto atlīdzību 14 912 EUR gadā, kurai tiek piemēroti algas nodokļa un sociālo iemaksu ieturējumi. Šo atalgojumu uzraudzības padome noteica, pamatojoties uz *Wet Normering Bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector* (Likums par publiskā sektora un publiskajam sektoram pielīdzināmu struktūru amatpersonu darba samaksu un tās noteikšanas kārtību) noteiktajām normām, un tas nav atkarīgs nedz no ieinteresētās personas dalības sapulcēs, nedz no faktiski nostrādātajām darba stundām.
- 12 Turklāt IO tiek arī nodarbināts kā pašvaldības ierēdnis. Tomēr viņa pienākumi minētās uzraudzības padomes locekļa statusā nekādā veidā neskar pašvaldību, kurā viņš ir nodarbināts, tādējādi nerodas jautājums par iespējamā interešu konflikta pastāvēšanu.
- 13 Līdz 2013. gada 1. janvārim tika uzskatīts, ka IO nav jāmaksā PVN par savu darbību šī fonda uzraudzības padomes locekļa statusā, pamatojoties uz *Staatssecretaris van Financiën* (valsts sekretārs finanšu lietās, Nīderlande) 2006. gada 5. oktobra apstiprināšanas lēmumu. Tomēr šis lēmums tika atsaukts.

- 14 2014. gada 8. jūlijā IO kā uzraudzības padomes loceklis iesniedza PVN deklarāciju 782 EUR apmērā par laikposmu no 2014. gada 1. aprīļa līdz 30. jūnijam. Ar 2014. gada 9. jūlija vēstuli tas tomēr iesniedza sūdzību par šo nodokli, kura ar nodokļu administrācijas lēmumu tika noraidīta. IO prasība pret šo lēmumu tika noraidīta kā nepamatota ar *rechtbank Zeeland-West-Brabant* (Zēlandes-Rietumbrabantes tiesa, Nīderlande) spriedumu.
- 15 IO iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboshas apelācijas tiesa, Nīderlande). Šī tiesa precizē, ka tajā izskatāmās lietas dalībnieki strīdas par jautājumu, vai IO viņa attiecīgās uzraudzības padomes locekļa darbības dēļ bija jākvalificē par “komersantu” 1968. gada Likuma par apgrozījuma nodokli 7. panta izpratnē un par “nodokļu maksātāju” PVN direktīvas 9. un 10. panta izpratnē. Šajā ziņā nevar apstrīdēt to, ka ieinteresētā persona – kā uzraudzības padomes loceklis – ilglaicīgi piedalās saimnieciskajā dzīvē un līdz ar to veic saimniecisko darbību. Tomēr minētie lietas dalībnieki strīdas par jautājumu, vai šī darbība tiek veikta patstāvīgi.
- 16 *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboshas apelācijas tiesa) uzskata, ka IO neveic patstāvīgu saimniecisku darbību, par ko liecina tostarp šādi elementi:
- attiecīgā fonda uzraudzības padomes locekļus ieceļ amatā, atceļ vai atsauc no amata uzraudzības padome;
 - šī uzraudzības padome lemj par savu locekļu fiksētu atalgojumu, šim atalgojumam neesot atkarīgam no viņu dalības sapulcēs vai faktiski nostrādātajām darba stundām, un
 - minētās uzraudzības padomes loceklis nevar individuāli īstenot pilnvaras, kas tam piešķirtas, tādējādi loceklis rīkojas nevis savā vārdā, savās interesēs un par to uzņemas atbildību, bet gan uzraudzības padomes vārdā, tai uzņemas atbildību.
- 17 Savukārt šī tiesa uzskata, ka par šādas darbības veikšanu liecinot tostarp šādi elementi:
- persona, kas noslēgusi darba līgumu ar attiecīgo fondu, nevar būt uzraudzības padomes loceklis;
 - lai gan uzraudzības padome ieceļ savus locekļus, iecelšana atspoguļojas kā pakalpojumu sniegšanas līguma noslēgšana starp attiecīgo locekli un šo fondu, bet tikai šis fonds šādu līgumu var noslēgt kā juridiska persona;
 - šī līguma noslēgšanas brīdī minētais fonds nevar brīvi noteikt darba apstākļus un atalgojumu, atkāpjoties no šajā ziņā uzraudzības padomes pieņemtajiem noteikumiem, un turklāt tas pats neuzņemas parasta darba devēja atbildību, un
 - attiecīgā fonda uzraudzības padomes locekļi ir neatkarīgi šajā padomē un tiem ir jārikojas kritiskā veidā attiecībā pret citiem tās locekļiem un šī fonda vadības struktūru.
- 18 Šī tiesa secina, ka minētā fonda uzraudzības padomes loceklis attiecībā uz saviem darba apstākļiem un atalgojumu atrodas padotībā situācijā attiecībā pret šo uzraudzības padomi, pat ja ārpus tā nepastāv nekādas padotības saiknes starp šo locekli un minēto uzraudzības padomi, nedz arī starp to un attiecīgo fondu. Tātad tā sliecas uzskatīt, ka šajā gadījumā pamatlietā aplūkojamā saimnieciskā darbība netiek veikta patstāvīgi un ka tādēļ IO nevar kvalificēt par “nodokļa maksātāju”.
- 19 Tā kā *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboshas apelācijas tiesa) bija radušās šaubas par PVN direktīvas interpretāciju, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:
- “Vai fonda uzraudzības padomes loceklis, kurš darba apstākļu un atalgojuma ziņā atrodas šīs padomes padotībā, tomēr pārējā ziņā viņam nav padotības attiecību ar uzraudzības padomi vai fondu, patstāvīgi veic saimniecisko darbību [PVN] direktīvas 9. un 10. panta nozīmē?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 20 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai PVN direktīvas 9. un 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds fonda uzraudzības padomes loceklis, kāds ir prasītājs pamatlietā, patstāvīgi veic saimniecisko darbību šo normu izpratnē un tādēļ tas jākvalificē par PVN maksātāju.
- 21 Lai atbildētu uz šo jautājumu, jāatgādina, ka par nodokļa maksātāju tiek uzskatīts ikviens, kas patstāvīgi jebkurā vietā veic vienu no PVN direktīvas 9. panta 1. punkta otrajā daļā minētajām saimnieciskajām darbībām, tostarp sniedz pakalpojumus. Šajā normā izmantotā terminoloģija piešķir jēdzienam “nodokļa maksātājs” plašu definīciju, kas ir vērsta uz patstāvīgumu saimnieciskās darbības veikšanā, tādējādi par PVN maksātājiem ir uzskatāmas visas personas, kas objektīvi atbilst šajā tiesību normā paredzētajiem kritērijiem (spriedums, 2016. gada 12. oktobris, *Nigl* u.c., C-340/15, EU:C:2016:764, 27. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 22 Šajā ziņā PVN direktīvas 10. pantā ir precizēts, ka nosacījums, ka saimniecisku darbību veic patstāvīgi, atbrīvo no PVN nodarbinātas un citas personas, ciktāl tās ar darba devēju saista darba līgums vai jebkādas citas juridiskas saites, kas rada padotības saikni saistībā ar darba apstākļiem, atalgojumu un darba devēja atbildību.
- 23 Tādējādi jāizskata jautājums, vai fonda uzraudzības padomes locekļa darbība, kādu veic prasītājs pamatlietā, jākvalificē par “saimniecisku” darbību, un pēc tam – vai šī darbība tiek veikta “patstāvīgi”.

Par darbības “saimniecisko” raksturu

- 24 Šajā lietā – ko pamatlietas dalībnieki neapstrīd – šāda darbība ir kvalificējama par “saimniecisku”, jo tā ir ilgstoša un par tās veikšanu tiek saņemta atlīdzība, kuras saņēmējs ir persona, kas veic šo darbību (spriedums, 2018. gada 13. jūnijs, *Polfarmex*, C-421/17, EU:C:2018:432, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Proti, par darbības veikšanu attiecīgā fonda uzraudzības padomes locekļa statusā prasītājs pamatlietā saņēma bruto atalgojumu 14 912 EUR gadā. Šajā ziņā nav nozīmes tam, ka minētais atalgojums tiek noteikts nevis atkarībā no atsevišķajiem pakalpojumiem, bet kā konkrēta summa katru gadu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 22. februāris, *Nagyszénás Településszolgálatási Nonprofit Kft.*, C-182/17, EU:C:2018:91, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Turklāt, ja šis atalgojums ir noteikts, ņemot vērā normas, kas noteiktas Likumā par publiskā sektora un publiskajam sektoram pielīdzināmu struktūru amatpersonu darba samaksu un tās noteikšanas kārtību, apstākļi, kādos prasītājs pamatlietā sniedzis attiecīgos pakalpojumus, atbilst tiem, kādos šāda veida pakalpojumi parasti tiek sniegti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 12. maijs, *Geemente Borsele* un *Staatssecretaris van Financiën*, C-520/14, EU:C:2016:334, 29. un 30. punkts).
- 27 Turklāt, kā skaidri norādīts attiecīgā fonda statūtos, tā uzraudzības padomes locekļus ieceļ uz četrus gadu pilnvaru termiņu, un šāds ilgums saņemto atalgojumu padara par ilglaicīgu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, *Lajvér*, C-263/15, EU:C:2016:392, 33. punkts).
- 28 Savukārt nevar piekrist Zviedrijas valdības nostājamai, saskaņā ar kuru apstākļi, ka uzraudzības padomes loceklis pilda tikai vienu vai retas pilnvaras, pats par sevi nav pietiekams, lai secinātu, ka pastāv patstāvīga darbība nolūkā gūt ienākumus. Šī valdība uzskata, ka šajā ziņā attiecīgajai personai ir jāveic aktīvas darbības, lai gūtu ienākumus, kas izpaužas kā atalgojums par sniegtiem pakalpojumiem, un tādēļ darbībai jātiek veikta komerciālā veidā.

- 29 Lai gan patiešām Tiesa attiecībā uz nodokļa uzlikšanu privātīpašumā esošas zemes pārdošanas darījumiem nosprieda, ka vienkārša īpašnieka tiesību izmantošana pati par sevi nav uzskatāma par saimniecisku darbību, bet ka tas tā nav, ja ieinteresētā persona veic aktīvas zemes pārdošanas darbības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 15. septembris, *Staby* u.c., C-180/10 un C-181/10, EU:C:2011:589, 36.–39. punkts, un 2015. gada 9. jūlijs, *Trgovina Prizma*, C-331/14, EU:C:2015:456, 23. un 24. punkts, kā arī attiecībā uz aktīvām darbībām mežsaimniecības jomā – 2012. gada 19. jūlija spriedumu *Rēdlihs*, C-263/11, EU:C:2012:497. 36. punkts), jānorāda, ka šī judikatūra ir ne tikai raksturīga nodokļa uzlikšanai privātīpašumā esošas zemes pārdošanas darījumiem, bet ka katrā ziņā no tās nevar secināt, ka šādu darījumu veikšanas fakts ir nosacījums, lai darbību varētu uzskatīt par veiktu nolūkā gūt pastāvīgus ieņēmumus un tādēļ to var kvalificēt par “saimniecisku”.
- 30 No tā izriet, ka nevar apstrīdēt fonda, kāds ir pamatlietā, uzraudzības padomes locekļa darbības saimniecisko raksturu ar to, ka šis loceklis pilda tikai vienas pilnvaras, lai gan šai darbībai ir patstāvīgs raksturs un tā tiek veikta pret atlīdzību.
- 31 Turklāt, tā kā Zviedrijas valdība šajā ziņā arī apgalvo, ka darbības, kas izpaužas kā viena vai dažu uzraudzības padomes locekļa pilnvaru īstenošana, mērķis nebūtu pastāvīgi pārdot pakalpojumus, ir jāatgādina, ka saskaņā ar iedibināto Tiesas judikatūru jēdzienam “saimnieciskā darbība” ir objektīvs raksturs tādā nozīmē, ka darbība par tādu ir uzskatāma pati par sevi, neatkarīgi no tās mērķiem vai rezultātiem (spriedums, 2018. gada 5. jūlijs, *Marle Participations*, C-320/17, EU:C:2018:537, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par darbības patstāvīgu veikšanu

- 32 Runājot par to, vai tāda darbība kā pamatlietā aplūkojamā ir jāuzskata par patstāvīgi veiktu, vispirms jāizvērtē, vai tāda persona kā prasītājs pamatlietā nav apliekama ar nodokli atbilstoši PVN direktīvas 10. pantam kā darbinieks vai jebkādā citā statusā esoša persona, kuru saista ar savu darba devēju darba līgums vai cita veida juridiskas attiecības, kas rada padotības saiknes attiecībā uz darba apstākļiem un darba devēja atbildību.
- 33 Šajā ziņā jānorāda, pirmkārt, ka šajā gadījumā prasītājs pamatlietā nav uzskatāms par algotu darbinieku. Proti, lai gan patiešām viņa atalgojums pēc iesniedzējtiesas teiktā ir apliekams ar “algas” nodokli un sociālo iemaksu ieturējumiem, šī pēdējā minētā norāda, ka pamatlietas kontekstā “darbinieka” attiecības starp juridiskās personas uzraudzības padomes locekli un šo juridisko personu tiek kvalificētas ar juridiskas fikcijas palīdzību, jo šādas padomes loceklis neatbilst algota darba attiecības raksturojošiem kritērijiem.
- 34 Otrkārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka prasītājs pamatlietā veic savu darbību nevis uz darba līguma pamata, bet uz pakalpojumu sniegšanas līguma pamata.
- 35 Treškārt, runājot par tās juridiskās saiknes pārbaudi, kas rada padotības attiecības saistībā ar darba apstākļiem un atalgojumu, kā arī darba devēja atbildību, jāsecina, ka padotības saikne saistībā ar darba apstākļiem nepastāv, jo, pirmkārt, uzraudzības padomes locekļus nesaista attiecīgā fonda vadības struktūras instrukcijas, it īpaši tad, ja tās ir par viņu darbības veikšanas kārtību. Tādējādi minētās uzraudzības padomes locekļiem patstāvīgi ir jākontrolē vadības struktūras stratēģija un šī fonda darījumu vispārējā norise, un šāda pārraudzības funkcija nav saderīga ar padotības saikni.
- 36 Otrkārt, atbilstoši lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu sniegtajām norādēm, lai gan uzraudzības padome nosaka savu darba kārtību reglamentā, šī padome, šķiet, nevar noteikt saviem locekļiem normas par veidu, kādā tiem ir individuāli jāīsteno savas pilnvaras. Proti, atbilstoši šīm pašām norādēm uzraudzības padomes locekļi ir neatkarīgi šajā padomē un tiem ir jārikojas kritiskā veidā attiecībā uz citiem tās locekļiem.

- 37 Taču, tā kā nepastāv padotības saiknes saistībā ar darba apstākļiem, šādas uzraudzības padomes locekļus nesaista cita veida juridiskas attiecības, kas radītu padotības saikni PVN direktīvas 10. panta izpratnē. Līdz ar to tieši šīs direktīvas 9. panta gaismā pēc tam ir jāizvērtē jautājums par to, vai tāda darbība kā pamatlietā aplūkotā ir jāuzskata par veiktu patstāvīgi.
- 38 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras par šo 9. pantu izriet, ka, lai noteiktu, vai persona patstāvīgi veic saimniecisku darbību, ir jāpārlicinās par to, vai šādas darbības veikšanā pastāv padotības saikne (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 29. septembris, *Gmina Wrocław*, C-276/14, EU:C:2015:635, 33. un 36. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 39 Tādējādi, lai konstatētu, ka pastāv šāda padotības saikne, ir jāpārbauda, vai attiecīgā persona veic darbības savā vārdā, savās interesēs un pati par sevi atbild, kā arī vai tā uzņemas ekonomisko risku, kas saistīts ar šādu darbību veikšanu. Lai konstatētu attiecīgo darbību patstāvīgumu, Tiesa tādējādi ir ņēmusi vērā, ka nepastāvēja nekāda hierarhiskas padotības saikne, kā arī to, ka attiecīgā persona savās interesēs un pati par sevi atbildēja, ka tā brīvi organizēja sava darba izpildes kārtību un pati iekasēja atlīdzības, kas veidoja viņas ienākumus (spriedums, 2015. gada 29. septembris, *Gmina Wrocław*, C-276/14, EU:C:2015:635, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Kā tas tika norādīts šī sprieduma 35. un 36. punktā, fonda uzraudzības padomes locekļa – kāds ir prasītājs pamatlietā – situāciju raksturo hierarhiskas padotības saiknes neesamība attiecībā pret šī fonda vadības struktūru un uzraudzības padomi saistībā ar šīs uzraudzības padomes locekļa darbības veikšanu.
- 41 To ievērojot, iesniedzējtiesa uzskata, ka prasītājs pamatlietā savu pienākumu izpildē kā attiecīgā fonda uzraudzības padomes loceklis nerīkojas nedz savā vārdā, nedz savās interesēs, nedz par to uzņemas pats atbildību. Kā izriet arī no šī fonda statūtiem, šīs uzraudzības padomes locekļa darbība konkrētos gadījumos ietver fonda juridisku pārstāvēšanu, kas nozīmē pilnvaras uzņemties saistības tā vārdā šajā ziņā. Turklāt iesniedzējtiesa precizē, ka minētās uzraudzības padomes locekļi nevar individuāli īstenot šai padomei piešķirtās pilnvaras un ka tie rīkojas šīs padomes interesēs un tā uzņemas atbildību. Tādējādi šķiet, ka attiecīgā fonda uzraudzības padomes locekļi individuāli neuzņemas nedz atbildību par šīs padomes darbībām, kas veiktas šī fonda juridiskās pārstāvības ietvaros, nedz atbildību par kaitējumu, kas nodarīts trešajām personām, pildot savus pienākumus, un tāpēc tie neuzņemas paši par to atbildību (skat. pēc analogijas spriedumu, 1991. gada 25. jūlijs, *Ayuntamiento de Sevilla*, C-202/90, EU:C:1991:332, 15. punkts).
- 42 Turklāt uzraudzības padomes locekļa situācijai, kāda tā ir prasītājam pamatlietā, atšķirībā no uzņēmēja situācijas ir raksturīgs tas, ka no viņa veiktās darbības nerodas nekāds ekonomiskais risks. Proti, iesniedzējtiesa uzskata, ka šāds loceklis saņem fiksētu atalgojumu, kas nav atkarīgs ne no viņa dalības sapulcēs, ne no viņa faktiski nostrādātajām darba stundām. Tādējādi atšķirībā no uzņēmēja viņš būtiskā veidā neietekmē ne savus ieņēmumus, ne izdevumus (skat., *a contrario*, spriedumu, 2009. gada 12. novembris, Komisija/Spānija, C-154/08, nav publicēts, EU:C:2009:695, 107. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt šķiet, ka šādas uzraudzības padomes locekļa pieļautā neuzmanība savu pienākumu izpildē nevar tieši ietekmēt šī locekļa atalgojumu, jo saskaņā ar attiecīgā fonda statūtiem šāda neuzmanība var izraisīt šīs personas atsaukšanu tikai tad, kad ir ievērota konkrēta procedūra.
- 43 Taču nevar uzskatīt, ka persona veic saimniecisko darbību patstāvīgi PVN 9. panta izpratnē, ja tā neuzņemas šādu ekonomisko risku (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 23. marts, *FCE Bank*, C-210/04, EU:C:2006:196, 35.–37. punkts; 2007. gada 18. oktobris, *van der Steen*, C-355/06, EU:C:2007:615, 24.–26. punkts, un 2019. gada 24. janvāris, *Morgan Stanley & Co International*, C-165/17, EU:C:2019:58, 35. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 44 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka PVN direktīvas 9. un 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka saimniecisko darbību patstāvīgi neveic tāds fonda uzraudzības padomes loceklis, kāds ir prasītājs pamatlietā, kas, lai gan viņu nesaista nekāda

hierarhiskas padotības saikne ar šā fonda vadības struktūru, kā arī viņš nav saistīts ar šādu saikni ar šā fonda uzraudzības padomi šīs padomes locekļa darbības veikšanā, nerīkojas savā vārdā vai interesēs, par to pats neuzņemas atbildību, bet gan rīkojas šīs pašas padomes interesēs, tai uzņemas atbildību, un viņš arī neuzņemas ekonomisko risku, kas izriet no viņa darbības, jo saņem fiksētu atalgojumu, kas nav atkarīgs no viņa dalības sanāksmēs vai faktiski nostrādāto stundu skaita.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 45 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lem par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 9. un 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka saimniecisko darbību patstāvīgi neveic tāds fonda uzraudzības padomes loceklis, kāds ir prasītājs pamatlietā, kas, lai gan viņu nesaista nekāda hierarhiskas padotības saikne ar šā fonda vadības struktūru, kā arī viņš nav saistīts ar šādu saikni ar šā fonda uzraudzības padomi šīs padomes locekļa darbības veikšanā, nerīkojas savā vārdā vai interesēs, par to pats neuzņemas atbildību, bet gan rīkojas šīs pašas padomes interesēs, tai uzņemas atbildību, un viņš arī neuzņemas ekonomisko risku, kas izriet no viņa darbības, jo saņem fiksētu atalgojumu, kas nav atkarīgs no viņa dalības sanāksmēs vai faktiski nostrādāto stundu skaita.

[Paraksti]